

فصل دهم: احکام عبادی رایج در آرایشگری

فصل دهم: احکام عبادی رایج در آرایشگری

وضو و غسل

س ۱۹۴. منظور از نیت در غسل و وضو چیست؟

ج. نیت یعنی این که انسان بداند چه کاری انجام می دهد، و آن را برای اطاعت از دستور خداوند به جای آورد؛ و به زبان آوردن نیت لازم نیست.

س ۱۹۵. آیا ناخن های بلند بانوان به وضو و غسل اشکال می رساند؟

ج. اگر ناخن بیش از حد معمول بلند نباشد، و زیر ناخن چرک باشد، وضو اشکال ندارد. ولی اگر ناخن را بگیرند، باید برای غسل و وضو آن چرک را برطرف کنند. و نیز اگر ناخن بیشتر از حد معمول بلند باشد، باید چرک مقداری از زیر ناخن که از حد معمول بلندتر است را برطرف نمایند.

س ۱۹۶. وقتی از سرمه یا مداد ابرو استفاده می کنیم بعد از پاک کردن هاله ای از رنگ آن باقی می ماند، به گونه ای که اگر پارچه سفیدی را روی آن محکم بکشیم کمی سیاه می شود، تکلیف وضو و غسل چیست؟

ج. اگر صرفاً رنگ باشد و دارای جرمی نباشد که مانع از رسیدن آب به مو و پوست شود، وضو و غسل صحیح است. ولی اگر جرم داشته باشد باید برطرف شود.

س ۱۹۷. بافت مو که با رینگ^(۱) و نگیں انجام می شود، آیا اشکال برای وضو یا غسل دارد؟

ج. در هر صورت اگر مانع رسیدن آب به مو گردد، باید برای غسل برطرف گردد، و نسبت به وضو اگر به اندازه ای نباشد که مانع مسح سر به بن مو و یا کف سر باشد، اشکال ندارد.

س ۱۹۸. آیا چربی طبیعی بدن در اعضای وضو مانع محسوب می شود؟

ج. چربی هایی که به طور طبیعی در مو و صورت به وجود می آید مانع محسوب نمی شود، مگر آن که به حدی باشد که مانع از رسیدن آب به پوست و مو گردد. و تشخیص آن به عهده شخص مکلف می باشد.

س ۱۹۹. اگر کسی وضو و یا غسل واجب داشته باشد وضو و غسل خود را انجام دهد، ولی بعد از چند روز، متوجه ذره ای لاک بر روی گوشه ناخن خود شود، آیا باید دوباره غسل کند؟ و نمازهایی که در این چند روز خوانده را باید قضا نماید؟

ج. اگر بداند که هنگام غسل یا وضو چنین مانعی روی بدن بوده، غسل یا وضو باطل است و باید

همه نمازهایی که با این حالت خوانده شده، اعاده کند.

س ۲۰۰. اگر بعد از پاک نمودن آرایش، شک کنیم که چیزی روی پوست مانده یا نه، می توانیم وضو بگیریم؟

ج. باید مطمئن شوید آب به پوست می رسد، مگر این که مبتلا به وسواس باشید، که نباید به شک اعتنا کنید.

س ۲۰۱. آیا رنگ مو که آقایان و بانوان برای موهای خود استفاده می کنند، برای وضو و غسل اشکال می رساند؟

ج. صرف رنگ اگر جرم نداشته باشد، مانع محسوب نمی شود.

س ۲۰۲. رنگهای تیره که بر روی پوست صورت یا بدن زده می شود بعد از پاک کردن اثرش همچنان باقی می ماند. آیا با وجود آن می توان وضو و غسل کرد؟

ج. اگر صرف رنگ باشد و جرم ندارد، مانعی ندارد و ضرری به صحت وضو وارد نمی کند.

س ۲۰۳. حنا گذاشتن بر روی بدن و مو و همچنین استفاده از انواع رنگهای مو در حال جنابت و حیض کراهت دارد؟

ج. خضاب کردن به حنا و غیر آن برای شخص جنب و حایض مکروه است.

س ۲۰۴. آیا بافتن مو به صورت آفریقائی توسط آرایشگر در صورتی که مانع صحت غسل و وضو باشد، شرعاً اشکال دارد؛ و درآمد حاصل از آن چه حکمی دارد؟

ج. فی نفسه اشکال ندارد.

س ۲۰۵. حکم استفاده از ناخن مصنوعی برای مدت طولانی چیست؟ (ناخن مصنوعی به وسیله چسب قطره ای خیلی قوی به ناخن اصلی می چسبد و مانع از نفوذ آب می شود) تکلیف وضو و غسل چیست؟

ج. اگر درآوردنش هنگام وضو و غسل برای او ممکن بوده و حرج و مشقت نداشته باشد، وضو و غسل با وجود چنین مانعی باطل است؛ و اگر درآوردنش ممکن نباشد، و یا همراه با حرج و مشقت باشد، ایجاد چنین مانعی که موجب تبدل وظیفه وضو و غسل به وضو و غسل جبیره ای می شود، چنانچه در غیر وقت نماز باشد، مانع ندارد؛ ولی در وقت نماز باید وضو یا غسل را انجام دهد، سپس مبادرت به ایجاد مانع نماید؛ و چنانچه نتواند در وقت وضو یا غسل آن مانع را برطرف کند، و یا برطرف کردن مانع حرج و مشقت داشته باشد، باید به وظیفه غسل و وضوی جبیره ای عمل کند، یعنی با دست مرطوب مانع را مسح نماید. اما در صورتی که امکان برطرف کردن آن - ولو در روزهای بعد - باشد، و برطرف نکند، وضو و غسل جبیره باطل خواهد بود.

س ۲۰۶. بعضی از زنها ادعا می کنند که وجود رنگ روی ناخن مانع وضو نیست، و مسح روی جوراب نازک هم جایز است، نظر شریف جناب عالی در این باره چیست؟

ج. در صورتی که رنگ دارای جرم باشد، مانع از رسیدن آب به ناخن است می باشد و وضو باطل است و مسح بر جوراب هر قدر هم نازک باشد، صحیح نیست.

س ۲۰۷. اگر در محل مسح، پارچه‌ی نازکی قرار گرفته باشد که مانع رسیدن دست به موی سر باشد، آیا مسح بر آن صحیح است؟

ج. صحیح نیست.

س ۲۰۸. امروزه رایج است که برای ترمیم موی سر و ابرو، از جاهای دیگر بدن، موی طبیعی را برداشته و در محل مورد نظر کاشته می‌شود. در این روش موهای کاشته شده توانایی رشد همراه با سایر موها را دارند، آیا این کار، مشکلی برای وضو و غسل ایجاد می‌کند؟

ج. در فرض سؤال موی کاشته شده در حکم موی طبیعی است، یعنی در غسل باید شسته شود؛ و در وضو، مسح بر روی آن اشکالی ندارد.

تبصره: در غسل، شستن موهای کوتاه که جزء بدن محسوب می‌شود، واجب است؛ و موهای بلند هم بنا بر احتیاط واجب، باید شسته شوند.^(۱)

س ۲۰۹. یکی از روش‌های ترمیم موی سر و ابرو، کاشتن موهای مصنوعی زیر پوست می‌باشد (در این روش تارها توسط وسیله‌ای از طرف گره خود زیر پوست قرار می‌گیرد). آیا مشکلی برای وضو و غسل ایجاد می‌کند؟

ج. اگر موی کاشته شده به طور طبیعی مانعی برای رسیدن آب به پوست سر و ابرو نمی‌باشد، اشکالی ندارد. ولی در غسل لازم نیست این موها شسته شود، و در وضو نمی‌توان روی این موها مسح کشید بلکه باید پوست سر را مسح کرد. و اگر امکان مسح بر پوست سر نباشد، و برطرف کردن آن‌ها برای مسح موجب حرج و مشقت باشد، در این صورت باید به وظیفه جبیره عمل نماید.

س ۲۱۰. یکی از روش‌های ترمیم مو، روشی است که موی مصنوعی یا طبیعی به وسیله چسب به پوست سر یا ابرو چسبانده می‌شود. (الف) آیا این کار مشکلی برای وضو و غسل ایجاد می‌کند؟ (ب) انجام این عمل توسط مکلف و درآمد آرایشگر آیا اشکالی دارد؟

ج.

(الف) ایجاد چنین مانعی که موجب تبدل وظیفه وضو و غسل به وضو و غسل جبیره‌ای می‌شود چنانچه در غیر وقت نماز باشد مانع ندارد، ولی در وقت نماز باید وضو یا غسل را انجام دهد سپس مبادرت به ایجاد مانع نماید؛ و چنانچه نتواند در وقت وضو یا غسل آن مانع را برطرف کند و یا بر طرف کردن مانع حرج و مشقت داشته باشد، باید به وظیفه غسل و وضوی جبیره‌ای عمل کند، یعنی با دست مرطوب مانع را مسح نماید.

(ب) فی نفسه اشکال ندارد.

س ۲۱۱. بعد از استفاده از ریمل، هنگام شست و شو باید تمامی مواد روی مژه پاک شود یا نه؟ اگر بعد از شستن زیر چشم رنگ گرفته باشد و کمی سیاه شده باشد، ولی هیچ جرمی نداشته باشد این سیاهی مانع وضو است یا نه؟

ج. همه مواد روی مژه اگر جرم داشته باشد باید برطرف شود و بعد از شستن آنچه باقی می‌ماند اگر صرف رنگ باشد و جرم نداشته باشد، مانعی ندارد و بر طرف کردن آن لازم نیست.

س ۲۱۲. مواد آرایشی از قبیل کرم را که آرایشگر برای مشتری استفاده می‌نماید، آیا وظیفه دارد که به او توضیح دهد که برای وضو و غسل شما اشکال دارد؟

ج. وظیفه‌ای ندارد.

س ۲۱۳. آیا استفاده از تافت (حالت دهنده مو)، چسب مو، مواد نگه دارنده و حالت دهنده مو برای وضو و غسل اشکال دارد؟

ج: اگر دارای جرمی نباشد که مانع از رسیدن آب به مو شود، وضو و غسل صحیح است؛ و تشخیص این موضوع بر عهده مکلف می باشد.

س ۲۱۴. آیا کرم مو، تافت، چسب مو، مواد نگهدارنده و حالت دهنده مو برای مسح در وضو مانع محسوب می شود؟

ج. اگر جرمی داشته باشد که مانع رسیدن آب به مو و بیخ مو و یا پوست سر گردد، لازم است بر طرف گردد، و مسح با آن صحیح نیست. ولی اگر این مواد فقط مانع رسیدن آب به موی سر باشد در موقع مسح سر اگر موها را کنار زده و بر بیخ مو یا پوست سر مسح بکشد وضویش صحیح است؛ و در این صورت استفاده از تافت و مواد نگه دارنده برای وضو مانع محسوب نمی شود.

س ۲۱۵. اگر مواد آرایشی به دست آرایشگر بچسبید در صورتی که با شستن نیز پاک نشود، برای وضو و غسل چه باید کرد؟

ج. باید موانع را برطرف نماید، و اگر برطرف کردن آن مشقت داشته باشد، باید به وظیفه جبیره عمل کند.

س ۲۱۶. حکم لاک زدن انگشتان پا و دست برای نماز چیست؟

ج. وجود لاک بر روی ناخن های دست، مانع از رسیدن آب است، و وضو را باطل می کند. بلی در مسح پاها اگر یکی از انگشت ها لاک نخورده باشد، اگر از سر انگشت لاک نخورده تا مفصل پا را مسح کند، وضویش صحیح است. اما در غسل، لاک روی ناخن دست یا پا موجب بطلان است؛ و اگر بعد از وضو و غسل متوجه شوند، باید بعد از برطرف کردن آن لاک دوباره وضو و غسل را تکمیل کند، و عباداتی که با وضو و غسل باطل به جا آورده اند، در وقت إعادة یا اگر خارج وقت است، قضا نمایند

لازم به توضیح است اگر کسی بعد از وضو و یا غسل لاک بزند، و مادامی که وضویش باطل نشده می تواند نماز بخواند، و نماز خواندن با لاک در این صورت اشکال ندارد. اما در صورتی که وضویش باطل شود باید لاک را برطرف کند، تا مانع از رسیدن آب برای وضو یا غسل در اعضا وجود نداشته باشد.

س ۲۱۷. اثر بعضی از لاک ها به حالت براقیت یا ذره های اکلیل گاهی روی ناخن تا چند روز می ماند. با وجود این که ناخن به وسیله آسینن (نوعی خلال برای پاک کردن لاک ناخن) پاک شده، این اثرهای خیلی کم اکلیل باز هم مانع وضو است؟

ج. تشخیص مانع بودن به عهده خود مکلف است.

س ۲۱۸. در بعضی رنگ های مو، آرایشگر مجبور است از ماسک تقویتی مو استفاده کند، آیا برای وضو اشکال دارد؟

ج. در صورتی که دارای جرم باشد، و مانع از رسیدن آب به محل وضو گردد، باید برطرف کند، و سپس وضو انجام دهد.

س ۲۱۹. مویی که دارای ژل یا روغن و یا واکس مو است، آیا برای مسح در وضو اشکال دارد یا نه؟

ج. اگر جرمی داشته باشد که مانع رسیدن آب به محل وضو می شود، وضو با آن صحیح نیست؛ و تشخیص آن به عهده مکلف است.

س ۲۲۰. در صورتی که ناخن پا بلند باشد، چگونه مسح پا انجام می شود؟

ج. به هر حال باید از نوک انگشتان پا، روی پا را تا مفصل مسح نماید.

س ۲۲۱. اگر شخص موهای قسمت های دیگر را در جلوی سرش جمع کند، مسح بر آن چه حکمی دارد؟

ج. در فرض سؤال مسح بر آن کافی نیست، و باید فرق سر را باز کرده پوست یا بن موها را مسح کند.

س ۲۲۲. کسی که موهای سرش زیاد است برای این که در وضو بیخ موها یا پوست سر را مسح کند، موها را کنار می زند و موهایش، تر می شود، آیا این تری برای مسح اشکالی ایجاد می کند؟

ج. محل مسح باید خشک باشد، و اگر به قدری تر باشد که رطوبت کف دست هنگام مسح بر آن غلبه کند، اشکالی ندارد (یعنی طوری باشد که رطوبتی که بعد از مسح در آن دیده می شود، بگویند فقط از تری کف دست است).

س ۲۲۳. آیا رنگ ها، مانند رنگ خودکار و خودنویس و حنا و رنگ پوست میوه و مانند آن مانع وضو هستند؟

ج. اگر دارای جرم باشند، و مجرد رنگ نباشند، مانع محسوب می شوند؛ و تشخیص آن به عهده مکلف است.

س ۲۲۴. آیا اثر گچ یا صابون که بعد از شستن در اطراف ناخن ها یا شیارهای پوست دیده می شود، مانع وضو به حساب می آید؟

ج. صرف وجود اثر گچ یا صابون که بعد از خشک شدن اعضا ظاهر می شود، ضرری به وضو یا غسل نمی رساند، مگر این که دارای جرمی باشد که مانع از رسیدن آب به بشره (ظاهر پوست) یا ناخن شود.

س ۲۲۵. آیا تأتو کردن یا خالکوبی مانع رسیدن آب در وضو یا غسل می باشد؟

ج. تاتو کردن یا خالکوبی بدن اگر مجرد رنگ باشد، و یا در زیر پوست بوده و بر ظاهر پوست چیزی که مانع از رسیدن آب به آن شود، وجود نداشته باشد وضو، غسل و نماز صحیح است.

س ۲۲۶. آیا لازم است قبل از وضو، اعضای وضو واریسی شود که مانعی نباشد؟

ج. واریسی واجب نیست، مگر آن که احتمال دهد به اعضای وضو چیزی چسبیده و احتمالش نزد مردم به جا باشد، که در این صورت واریسی واجب است تا به نبودن مانع مطمئن شود. و همچنین در صورتی که قبلاً مانع وجود داشته واریسی واجب است.

س ۲۲۷. آیا در اثنای وضو می توان مانع را برطرف کرد، یا فقط قبل از وضو باید برطرف شود؟

ج. در صورتی که موالات وضو به هم نخورد، اشکال ندارد.

س ۲۲۸. آیا چرک زیر ناخن در وضو یا غسل مانع محسوب می شود؟

ج. اگر ناخن از حد معمول بلندتر باشد، و زیر آن مقداری که از حد معمول بلندتر است، چرکی باشد که مانع رسیدن آب به ناخن است، باید برطرف کند و اگر ناخن بلند نباشد، چرک زیر آن مانعی ندارد.

س ۲۲۹. کسی که یکی از اعضای وضویش، جراحی پلاستیک شده است، آیا این جراحی، مانع به حساب می آید؟ (جراحی به سبب زیبایی و یا به خاطر اضطرار در حکم تأثیر دارد؟)

ج. اگر ظاهر بدن را پوشانده مانع محسوب می شود، و لکن اگر برداشتن آن حرج و مشقت دارد، باید وضو یا غسل جبیره ای انجام دهد.

س ۲۳۰. اگر مواد روغنی روی اعضا باشد و مواد پاک کننده در اختیار نباشد، وظیفه چیست؟

ج. اگر مانع محسوب می شود، تا می تواند باید برطرف نماید. و اگر تا آخر وقت نتواند برطرف کند، یا مشقت زیاد داشته باشد، باید به وظیفه جبیره عمل کند.

س ۲۳۱. اگر از روی فراموشی مانع را از اعضای وضو برطرف نکند و با آن وضو بگیرد، چه حکمی دارد؟

ج. در فرض مرقوم وضو باطل است.

س ۲۳۲. اگر بدون عذر، با وجود مانع در اعضا، وضو بگیرد، چه حکمی دارد؟

ج. وضویش باطل است.

س ۲۳۳. اگر مانعی در اعضای وضو باشد که گاهی آب به عضو می رسد، و گاهی نمی رسد، و در حال وضو توجهی به این نداشته، وضویش چه حکمی دارد؟

ج. چنانچه بداند موقع وضو ملتفت رسیدن آب به زیر آن نبوده باید دوباره وضو بگیرد.

س ۲۳۴. اگر قبل از وضو شک کند که مانعی در اعضای وضو وجود دارد یا نه، چه وظیفه ای دارد؟

ج. اگر شک کند به اعضای وضو چیزی که مانع از رسیدن آب است، چسبیده یا نه، چنانچه احتمال آن در نظر مردم به جا باشد - مثل آن که بعد از گل کاری احتمال بدهد که گل به دست او چسبیده - باید واریسی کند، یا به قدری دست بمالد که اطمینان پیدا کند، که اگر بوده بر طرف شده یا آب به زیر آن رسیده است.

س ۲۳۵. اگر بعد از انجام وضو، شک کند که هنگام وضو مانعی در اعضای وضویش بوده یا نه، چه حکمی دارد؟

ج. به شک خود اعتناء نکند؛ و وضو صحیح است.

س ۲۳۶. اگر قبل از وضو، اعضای وضو را بررسی کند، و مانعی نبیند، و وضو بگیرد، و بعد از وضو مانعی در اعضاء ببیند، حال وظیفه ی مکلف چیست در این که:

الف) اگر شک کند آیا هنگام وضو این مانع بوده یا نه؟
ب) اگر یقین کند که مانع در هنگام وضو بوده است؟

ج.

الف) اگر احتمال می دهد آن مانع بعد از وضو گرفتن واقع شده است، وضوهای گذشته صحیح است.

ب) اگر بداند مانع در حین وضو بوده است، وضو و نمازی که با آن خوانده ، باطل است.

س ۲۳۷. اگر کسی یقین دارد که قبل از وضو مانعی بر اعضاء وضو بوده، ولی شک دارد که آن را از بین برده یا نه، وضویش چه حکمی دارد؟

ج. اگر پیش از وضو بداند که در بعضی اعضای وضو مانعی از رسیدن آب وجود دارد، و بعد از وضو شک کند که آب را به آنجا رسانده یا نه، چنانچه احتمال بدهد که در حال وضو، ملتفت به رساندن آب به زیر مانع بوده، وضو صحیح است.

س ۲۳۸. اگر کسی پیش از غسل مانع را بر طرف نکند، و پس از غسل، مانع برطرف شده باشد، آیا غسلش صحیح است؟

ج. در فرض سؤال اگر می داند یا احتمال می دهد در هنگام غسل، ملتفت بوده است، غسلش صحیح است.

س ۲۳۹. کسی که در جلوی سرش موی مصنوعی گذاشته است، و در صورت نگذاشتن آن به مشقت می افتد، آیا مسح بر موی مصنوعی برای او جایز است؟
وظیفه او نسبت به غسل چیست؟

ج. موی مصنوعی اگر به نحو کلاه گیس باشد، واجب است برای مسح آن را بردارد، ولی اگر موی مصنوعی بر پوست سر کاشته شده باشد، و برداشتن آن از جلوی سر باعث عسر و حرجی شود که عادتاً قابل تحمل نیست ؛ مسح بر روی آن مجزی است ؛ و غسل نیز همین حکم را دارد.

س ۲۴۰. شخصی وضو گرفته و در نماز متوجه می شود اکلیل و یا هر چیزی که مانع رسیدن آب به پوست است بر صورتش می باشد حکم نمازش چیست؟ و اگر بعد از نماز متوجه شود حکم نمازش چیست؟ (چون قبل از نماز آرایش کرده بود)

ج. اگر یقین دارد که مانع، هنگام وضو بوده است فرقی بین قبل از نماز و بعد از نماز نیست و در هر صورت باید مانع را برطرف کرده و مجدداً وضو بگیرد و نماز خوانده شده را هم اعاده کند.

توضیح: مواد آرایشی و هر چیزی که روی پوست است، اگر جرم داشته باشد که مانع رسیدن آب به پوست شود باید برای وضو و غسل آن را برطرف کرد و مهم بر طرف کردن جرم آن است، و اگر چنین نباشد یعنی آب از آن بگذرد و به پوست برسد برطرف کردن آن لازم نیست، بنابراین صرف باقی ماندن رنگ مواد بعد از برطرف کردن جرم آنها اشکالی ایجاد نمی کند. همچنین در باب تیمم اگر در اجزای تیمم مانعی باشد باید قبل از تیمم برطرف شود.

س ۲۴۱. اگر به بعضی از اعضای وضو، مانع یا جبیره ای باشد که زایل کردن آن ممکن نباشد، و یا با مشقت و سختی همراه باشد، وظیفه در غسل و وضو چیست؟

ج. در فرض سؤال، باید به دستور جبیره عمل شود.

س ۲۴۲. وضو گرفتن زن در جایی که مرد نامحرم او را می بیند، چه حکمی دارد؟

ج. مرتکب معصیت شده، ولی وضویش صحیح است.

س ۲۴۳. اگر زیر ناخن، خون مُردگی باشد، برای وضو چه وظیفه ای داریم؟

ج. خونی که به واسطه کوبیده شدن زیر ناخن یا زیر پوست می میرد، اگر طوری باشد که دیگر به آن خون نگویند، پاک است. اگر به آن خون گفته شود، در صورتی که ناخن، یا پوست سوراخ شود، اگر مشقت نداشت، باید برای وضو و غسل خون را بیرون آورند، و در صورتی که مشقت داشت، باید اطراف آن را به طوری که نجاست زیاد نشود، بشویند؛ و پارچه یا چیزی مثل پارچه بر آن بگذارند، و روی پارچه دست تر بکشند. و اگر انسان نداند که خون در زیر پوست مرده است، یا گوشت در اثر کوبیده شدن به آن حالت درآمده، پاک است.

س ۲۴۴. آیا در وضو، لازم است بر پوست سر مسح شود، یا مسح بر موی سر هم کافی است؟

ج. کسی که موی جلوی سر او زیاد بلند نباشد هم می تواند بر پوست سر و هم بر موی جلوی سر مسح کند ولی اگر موی جلوی سر او به قدری بلند باشد که به جاهای دیگر سرش می رسد یا باید بیخ موها را مسح کند و یا فرق سر را باز کرده، پوست سر را مسح نماید.

تیمم (۱)

س ۲۴۵. اگر از جهت تنگی وقت نماز، فرصت پاک کردن مواد آرایشی و ... برای وضو و غسل نباشد، وظیفه چیست؟

ج. اگر وقت نماز تنگ باشد، و وضو و غسل موجب می شود، که همه ی نماز یا قسمتی از آن در خارج وقت واقع شود، باید به جای وضو و غسل، تیمم کند.

س ۲۴۶. خانم هایی که برای مجلس عروسی و مانند آن آرایش می کنند؛ آیا جایز است به جای وضو، تیمم کنند؟

ج. خیر، باید موانع وضو را برطرف کنند، و وضو بگیرند، مگر آن که عمداً تأخیر بیندازد، تا وقت نماز تنگ شود، در این صورت گرچه معصیت کرده، ولی می تواند با تیمم نماز بخواند.

س ۲۴۷. اگر عروس در صورتش آرایش داشته باشد، و نخواهد آرایش را موقع نماز پاک کند، و از طرفی با توجه به فرهنگ امروزه عروس خانم از صبح به آرایشگاه می رود، و تا آخر شب نیز باید آرایش بر روی صورتش باشد، معمولاً نیز نگه داشتن وضو در این زمان طولانی بعید است؛ آیا می تواند تیمم کند؟

یا این که نماز را آن قدر به تأخیر بیندازد، که دیگر فرصت وضو نداشته باشد و تیمم نماید؟

ج. در فرض مذکور نمی تواند تیمم کند، مگر آن که عمداً تأخیر بیندازد، تا وقت نماز تنگ شود، در

این صورت گرچه معصیت کرده، ولی می تواند با تیمم نماز بخواند.

احکام جبیره

س ۲۴۸. منظور از جبیره چیست؟

ج. دوائی که بر زخم می گذارند و چیزی که با آن زخم یا عضو شکسته را می بندند جبیره نام دارد.

س ۲۴۹. آیا مواد آرایشی، و هر چیزی که در آرایش زنانه و مردانه استفاده می شود، و مانع محسوب می شود، جبیره بر آن اطلاق می شود؟

ج. بله، اگر در اعضای وضو یا غسل مانعی باشد که برطرف کردن آن ممکن نباشد، یا موجب عسر و حرج شود، حکم جبیره را دارد.

وضوی جبیره ای

س ۲۵۰. منظور از وضوی جبیره ای چیست؟

ج. اگر روی زخم بسته است، باید جاهایی را که می شود شست، بشوید؛ و روی زخم بند (جبیره) به جای شستن، دست تر بکشد. به این وضو، «وضوی جبیره ای» می گویند.

س ۲۵۱. اگر وظیفه شخصی وضو یا غسل جبیره ای باشد، و آن را انجام دهد، سپس عذر وی در وقت نماز برطرف شود، آیا اعاده ی نماز خوانده شده لازم است؟

ج. وقتی عذر صاحب جبیره برطرف می شود، اعاده نمازهائی که خوانده است، واجب نیست.

س ۲۵۲. اگر وظیفه شخصی وضو یا غسل جبیره ای باشد، و آن را انجام دهد، سپس عذر وی بر طرف شود، آیا با همین وضو یا غسل می تواند نمازهای بعدی اش را بخواند؟

ج. ظاهر این است که می تواند با همان وضو و مانند آن (غسل جبیره ای) نمازهای بعدی را هم بخواند.

س ۲۵۳. آیا شخص صاحب جبیره باید نماز های خود را به امید بر طرف شدن عذر تا آخر وقت به تاخیر بیندازد؟

ج. صاحب جبیره ای که از برطرف شدن عذرش تا آخر وقت مایوس است، می تواند اول وقت نماز بخواند؛ و اگر مایوس نباشد، احتیاط واجب این است که نماز را تأخیر بیندازد.

س ۲۵۴. آیا می توان عمدتاً کاری کرد که وظیفه، وضو و غسل جبیره شود، مانند کاشت ناخن یا جراحی بینی که صرفاً به خاطر زیبایی انجام می گیرد و ضرورتی ندارد؟

اگر جایز نیست، افرادی که دارای شغل هایی هستند که سبب ایجاد مانع می شود، و برطرف کردن آن برایشان مشقت دارد، آیا در صورت امکان تغییر شغل، وظیفه دارند که آن را تغییر دهند؟ مانند نقاش ها که گاهی پشت بدنشان هم رنگی می شود، و باید کسی این مانع را برایشان برطرف کند، و یا رنگ به گونه ای است که به راحتی برطرف نمی شود؟

ج. ایجاد مانعی که موجب تبدل وظیفه وضو و غسل به وضو و غسل جبیره ای می شود، چنانچه در غیر وقت نماز باشد، مانع ندارد ولی در وقت نماز باید وضو یا غسل را انجام دهد سپس مبادرت

به ایجاد مانع نماید، و افراد مشغول به کارهایی که موجب ایجاد مانع می شود (مانند نقاشی، یا گچ کاری و امثال آن) چنانچه نتوانند در وقت وضو یا غسل آن مانع را برطرف کنند و یا برطرف کردن مانع برای آنان حرج و مشقت زیاد داشته باشد، به دستور جبیره عمل کنند.

غسل جبیره ای

س ۲۵۵. منظور از غسل جبیره ای چیست؟

ج. غسل جبیره ای هم مانند وضوی جبیره ای است، یعنی محل جبیره را با دست تر، مسح می کند، و نیاز به شستن نیست.

تیمم جبیره ای

س ۲۵۶. تیمم جبیره ای را چگونه انجام دهیم؟

ج. کسی که وظیفه اش تیمم است، اگر محلی که باید بر روی آن مسح کند، یا دستش که باید با آن مسح کند، به واسطه ی زخم و امثال آن بسته باشد، به همان ترتیب تیمم می کند، یعنی محل زخم بندی شده را به جای پوست بدن قرار می دهد.

نماز

س ۲۵۷. با توجه به این که پوشیدن بهترین لباس ها و زینت کردن در هنگام نماز سفارش شده است، حکم آرایش در موقع نماز (استفاده از لوازم آرایشی و عطر) برای خانم ها چیست؟

ج. پوشیدن لباس تمیز و روشن، آراستن ظاهر، خوش بو کردن خود با عطر و انداختن گردن بند برای خانمها در هنگام نماز از مواردی است که به آن سفارش شده است؛ اما درباره آرایش چهره هنگام نماز توصیه ای نرسیده است. آری، اگر پس از وضو گرفتن و قبل از نماز، خانمی آرایش کرده باشد، نماز خواندن با آن اشکال ندارد؛ مگر آن که لوازم آرایشی، مانع رسیدن پوست پیشانی به مهر شود.

س ۲۵۸. زنی که صورت خود را آرایش کرده یا زیر ابروهایش را برداشته یا در صورت و دستانش زیور آلات هست، در نماز و غیر نماز:
الف) نامحرم حضور دارد؛
ب) نامحرم حضور ندارد؛

ج.
الف) در صورتی که زینت محسوب شود، باید بپوشاند.
ب). اشکال ندارد.

س ۲۵۹. با توجه به این که مستحب است زن وقت نماز بهترین زینت ها را به تن کند، آیا وقت نماز می شود خود را آرایش کرد؟

ج. اگر در معرض دید نامحرم نباشد اشکال ندارد.

س ۲۶۰. با موی مصنوعی که خارجی است، و نمی دانیم از چه موادی تهیه شده، نماز خواندن چه حکمی دارد؟

ج. در صورت شک، مانعی ندارد و اگر شک در این باشد که موی طبیعی است یا مصنوعی، محکوم به طهارت است و نماز خواندن با آن مانعی ندارد.

س ۲۶۱. اگر بعد از نماز مقدار بسیار کمی از مواد آرایشی و ... در اعضای وضو دیده شود، نماز خوانده شده چه حکمی دارد؟

ج. اگر جرمی داشته باشد که مانع رسیدن آب به سطح پوست در اعضای وضو گردد، وضو باطل است؛ و باید مجدداً نماز اعاده شود.

س ۲۶۲. آیا اشتغال به کار یا کثرت مراجعین می تواند مجوز ترک نماز باشد؟

ج. نماز از مهمترین واجبات است، و اشتغال هر چند مهم باشد مجوز برای ترک نماز نیست.

س ۲۶۳. اگر عروس در مراسم عروسی، وضو داشته باشد، و با آرایش کامل و لباس عروس نماز بخواند، آیا نمازش درست است؟

ج. اگر پوشش کافی برای نماز وجود دارد، و سایر شرایط نماز را رعایت کند، صحیح است.

س ۲۶۴. استفاده از ادکلن های خارجی که ممکن است الکل در آن وجود داشته باشد، برای نماز چه حکمی دارد؟

ج. اگر الکل به کار رفته در آن، الکل مست کننده ای باشد که در اصل مایع بوده، بنابر احتیاط نجس است؛ و نمی توان با لباسی که به آن آغشته شده نماز خواند؛ و در صورت شک، محکوم به طهارت است.

س ۲۶۵. اگر الکل به لباس یا به بدن مالیده شود، بعد از چند دقیقه به خاطر بخار شدن، اثری از آن نمی ماند؟ باز هم لباس یا بدن نجس خواهد بود؟ و نماز خواندن با این حال چه حکمی دارد؟

ج. اگر الکی باشد که نجاست آن ثابت شده باشد، مجرد بخار شدن آن موجب تطهیر بدن یا لباس نمی شود.

روزه

س ۲۶۶. آرایشگر در حین کار از تافت یا چسب مو استفاده می کند و به طور اشتباهی اسپری به صورت او زده می شود و مواد از راه دهان یا بینی وارد حلق می شود، آیا روزه باطل می شود؟

ج: اگر عمدی نباشد، روزه صحیح است.

س ۲۶۷. آرایشگری برای اصلاح سر بیمار یا دامادی به مسافت بیش از حد شرعی سفر می کند، وظیفه اش برای نماز و روزه چیست؟

ج. نمازش قصر و روزه اش صحیح نیست.

س ۲۶۸. آیا آرایش صورت و چشم در حال روزه گناه است و آیا روزه را باطل می کند؟

ج. آرایش صورت، برای خانم ها در صورتی که در معرض دید نامحرم قرار گیرد جایز نیست، حال

فرقی نمی کند که در حال روزه باشد یا خیر. اما در هر حال این کار جزو مبطلات روزه نیست. البته درباره سرمه، گفته می شود اگر مزه یا بوی آن به حلق برسد، برای روزه دار مکروه می باشد.

س ۲۶۹. سرمه کشیدن یا ریمل زدن در ماه مبارک رمضان و در حال روزه اشکال دارد؟

ج. فی نفسه مانعی ندارد ؛ و ضرری به صحت روزه وارد نمی کند.

خمس

س ۲۷۰. آرایشگری از مشتری های دائمی نسبت به دیگران دستمزد کمتری می گیرد، در صورت تعلق گرفتن خمس به درآمد آرایشگری آیا این کمتر گرفتن دستمزد تاثیری در پرداخت خمس دارد؟

ج. اگر درآمد حاصله هر چند به مقدار کم باشد، واجب است که سال خمسی تعیین نموده و درآمد سالانه خود را محاسبه کند، تا در صورتی که چیزی از درآمد تا پایان سال باقی ماند، خمس آن را بپردازد ؛ و ابتدای سال خمسی او هنگام حصول اولین درآمد است.

س ۲۷۱. آیا به دستمزد خانم های شاغلی که کمک خرج همسرشان هستند، خمس تعلق می گیرد؟

ج. در فرض سؤال، واجب است که سال خمسی تعیین نموده، و درآمد سالانه خود را محاسبه کند، تا در صورتی که چیزی از درآمد تا پایان سال باقی ماند، خمس آن را بپردازد ؛ و ابتدای سال خمسی او، هنگام حصول اولین درآمد است.

س ۲۷۲. پولی که آرایشگر در مقابل تراشیدن صورت با تیغ می گیرد، با درآمد های دیگر مثل اصلاح سر و یا درآمدهای حلال دیگر مخلوط می شود ، آیا با دادن خمس مال او پاک و حلال می شود؟

ج. بنا بر احتیاط، گرفتن اجرت در برابر تراشیدن ریش، حرام است ؛ و اما در مورد مال مخلوط به حرام، اگر مقدار حرام و مالک آن را بشناسد واجب است آن را به او برگرداند ؛ و یا رضایت وی را جلب کند. و اگر مالک آن را هر چند در تعداد محصور نشناسد، ولی مقدار، معلوم باشد، واجب است آن را به فقیر صدقه بدهد. و اگر مقدار مال حرام را نداند، ولی مالک آن را بشناسد، واجب است به نحوی رضایت او را به دست آورد. و اگر مقدار آن را نداند، و مالک را هم نشناسد، واجب است خمس آن را بپردازد، تا مالش از حرام پاک شود ؛ و در صورتی که مقدار باقی مانده بعد از پرداخت خمس، از مؤونه سال زیاد بیاید، پرداخت خمس آن به عنوان ادای خمس منفعت کسب، واجب است.

س ۲۷۳. پولی که آرایشگر در مقابل تراشیدن صورت می گیرد با درآمد های دیگر مثل اصلاح سر و یا درآمدهای حلال دیگر مخلوط می شود ، وظیفه زن ، بچه ، میهمان و طلبکار چیست؟

ج. تا یقین به حرمت مالی که در اختیار آنها می گذارد ندارند، تصرف اشکال ندارد.

س ۲۷۴. آیا به مغازه و وسایل و ابزار آرایشگری خمس تعلق می گیرد؟

ج. مغازه و ابزار و آلات کسب، حکم سرمایه را دارد؛ که اگر از درآمد کسب تهیه شود، خمس دارد.

س ۲۷۵. حکم لوازم آرایشی و بهداشتی که قسمتی از آنها استفاده شده، ولی قسمتی از آن باقی مانده، سر سال خمسی، خمس به آنها تعلق می‌گیرد؟

ج. اقلامی مانند صابون، شامپو، عطر و ...، که مصرف شده ی آن قابل ارزش گذاری نیست، خمس ندارد.

س ۲۷۶. اگر سر سال خمسی اشیایی از قبیل دارو و ... در منزل مانده باشند خمس دارند؟

ج. داروها و مانند آن که از درآمد بین سال خریداری شده است، و بدون فاسد شدن تا سر سال خمسی باقی مانده است، اگر خرید آنها جهت استفاده در مواقع نیاز باشد، و در معرض احتیاج هم باشد، جزء موونه است، و خمس ندارد.

س ۲۷۷. زنی در یکی از اتاقهای منزل خود وسایل آرایشگری گذاشته و به اصلاح سر و خدمات دیگر آرایشی خانمها در ساعاتی از روز مشغول است؛

الف) اگر به خاطر تفریح و سرگرمی به این کار مشغول شده و دستمزدی هم می‌گیرد، ولی زیاد به درآمد آن نیاز ندارد، آیا به درآمد و وسایل آن خمس تعلق می‌گیرد؟

ب) اگر به خاطر نیاز مالی به این کار مشغول شده، آیا به درآمد و وسایل آن خمس تعلق می‌گیرد؟

جواب الف و ب) اگر مقداری از آن را در نیازهای زندگی خرج کرده باشد، و سال از آن گذشته باشد، تنها باید خمس باقی مانده را بدهد. و ابزار و آلات کسب، حکم سرمایه را دارد، که اگر از درآمد کسب تهیه شود، خمس دارد.

(۱). به اضافه کردن مو لایه لای موهای طبیعی راه، رینگ یا اکستنشن می‌گویند.

(۲). در مساله ای که احتیاط واجب است می‌توان به فتوای مجتهد فالاعلم (اعلم بعدی، یعنی مجتهد دیگری که علمش از مرجع تقلید خودش کمتر و از مراجع دیگر بیشتر باشد)... رجوع کرد به شرطی که ایشان در آن مساله فتوا داده باشند.

(۳). باید توجه داشت که در محل تیمم نباید مانعی مانند: لاک، انگشتر، مواد آرایشی که جرم دارند و... باشد چون باعث می‌شود دست یا پوست محل تیمم تماس نداشته باشد.

دفتر مقام معظم رهبری
www.leader.ir
